

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA
KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Skupna kmetijska politika do 2020 – glavni elementi zakonodajnih predlogov

Simona Vrevc
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

XXVI. tradicionalni posvet Javne službe kmetijskega svetovanja,
Novo mesto , 19. december 2011

Zakonodajni okvir SKP

Sporočilo Komisije o SKP do 2020 – okvir za pripravo zakonodajnih predlogov

- Izpostavlja strateški pomen kmetijstva
- Definira cilje SKP
- Smer sprememb
- Ohranja strukturo:
  - dveh stebrov,
  - neposrednih plačil,
  - tržno cenovnih ukrepov v obliki varnostne mreže,
  - politiko razvoja podeželja.

Zakonodajni paket

- (i) uredba o neposrednih plačilih
- (ii) uredba o enotni SUT
- (iii) uredba o razvoju podeželja
- (iv) uredbe o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike (horizontalna uredba)
- (v) uredbe Sveta o določitvi ukrepov za določitev nekaterih pomoči in nadomestil v zvezi s skupno ureditvijo trgov kmetijskih proizvodov
- (vi) uredbe o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 v zvezi z uporabo prehodnih ukrepov za leto 2013
- (vii) uredbe o spremembi Uredbe o enotni SUT v zvezi z ureditvijo sheme enotnih plačil in podpore za vinogradnike

Predlog večletnega finančnega okvira EU (VFO) za SKP

v milijard EUR	cene 2011	tekoče cene
Naslov 1		
Prvi steber SKP – neposredna plačila in tržni ukrepi	281.8	317.2
Razvoj podeželja	89.9	101.2
Skupaj SKP	371.7	418.4

Ostali naslovi		
Naslov 1: pomoč v hrani za najbolj ogrožene	2.5	2.8
Naslov 1: raziskave in razvoj o varnosti preskrbe s hrano, biotehnologiji in trajnostnem kmetijstvu	4.5	5.1
Naslov 3: varna hrana	2.2	2.5
Izven VFO:		
Sklad za krizne razmere v kmetijstvu	3.5	3.9
Globalizacijski sklad	do 2.5	do 2.8
Skupaj dodatna sredstva	do 15.2	do 17.1

Skupaj sredstva za kmetijstvo	do 386.9	do 435.5
-------------------------------	----------	----------

Neposredna plačila – nova struktura

Obvezni elementi:

- osnovno plačilo
- plačilo za t.i. “zeleno komponento”
- dodatno plačilo za mlade kmete
- nacionalna rezerva (3% ovojnice)

Prostovoljni elementi – izbere država članica:

- dodatno plačilo za kmete na območjih s posebnimi naravnimi omejitvami
- proizvodno vezana pomoč

Posebna shema za male kmete

Do 31.12.2028 uvedba enotnega plačila na nivoju celotne EU.

Možnost prenosa sredstev iz I. v II. steber do 10% in iz II. v I. steber do 5% za države članice, ki ležijo pod 90% EU povprečja neposrednih plačil

Leto	v 1000 €
2013	144.253
2014	141.590
2105	140.431
2016	139.275
2017	138.118
2018	138.118
2019	138.118

Znižanje ovojnice zaradi prerazporeditve med DČ (2014-2017) – 2.45%

Dodatno znižanje zaradi zamrznitve proračuna EU na leto 2013 – 2%

Neposredna plačila – osnovno plačilo

- Ohranja se sistem plačilnih pravic – nova dodelitev v letu 2014 na podlagi zbirne vloge do 15.5.2014
  - upravičeni samo kmetje, ki so aktivirali vsaj 1 PP v 2011 (v letu 2011 je bilo aktiviranih cca. 430.000 PP)
  - izenačitev vrednosti PP za travinje in njive
  - vključitev vinogradov (cca. 10.100 ha)
  - cca. 20.000 ha kmetijskih zemljišč nima dodeljenih PP
- Možnost postopnega prehoda na enotno višino plačilnih pravic na ravni države ali regije – do 1.1.2019
- Za osnovno plačilo se določi ovojnica na podlagi razlike nacionalne ovojnice, kateri so odšteta vsa ostala plačila (ozelenitev, male kmetije, mladi kmetje in nacionalna rezerva).
- Omejevanje višine plačil za velike kmetije ob upoštevanju stroškov plač (od 150.000 EUR do 300.000 EUR, nad 300.000 EUR ni plačil)
Za 2010 14 KMG prejelo nad 150.000 € plačila EKO 0
- Nacionalna rezerva do 3%

Neposredna plačila- aktivni kmet

Aktivni kmetje

Status aktivnega kmeta se ne ugotavlja za prejemnike neposrednih plačil do 5000 EUR.

Za tiste, ki prejemajo nad 5000 EUR velja, da so upravičeni do neposrednih plačil v sledečih primerih:

- znesek neposrednih plačil predstavlja več kot 5% od skupnih prejemkov iz nekmetijske dejavnosti IN
- vzdrževati morajo kmetijske površine v dobrem stanju.

6.092 KMG je za leto 2010 prejelo več kot 5000 € neposrednih plačil

- Minimalne zahteve za prejemanje plačil ostajajo nespremenjene (obstoječi splošni spodnji prag 100 EUR in 1 ha ostaja).

Trenutno je spodnji prag za neposredna plačila v Sloveniji 0,3 ha

1.833 KMG (1.165,5 ha KZU) je v 2010 prijavilo < 1ha

Neposredna plačila – zelena komponenta

- 30% nacionalne ovojnice
  - Letno plačilo
  - Obvezni ukrepi:
1. **DIVERZIFIKACIJA:** kmetije z več kot 3 ha njivskih površin, minimalno 3 poljščine, katerih delež ne sme presegati 70%, oziroma ne sme biti manjši kot 5% (12.368 KMG ima vsaj 3 ha njivskih površin od katerih 26% izpolnjuje pogoji)
  2. **OHRANJANJE TRAJNEGA TRAVINJA:** referenčne površine se določi v 2014, dovoljeno je znižanje za do 5% glede na leto 2014
v 2010 se je 15% KMG delež travinja znižal za več kot 5% glede na 2009
  3. **EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA:** kmetje morajo določiti najmanj 7% upravičenih površin (brez trajnega travinja) za ekološka področja, kar so površine v prahi, terase, krajinski elementi, obvodni pasovi, pogozdene površine
    - Ekološke kmetije so avtomatično upravičene do plačila (2.219 KMG s 30.854 ha)
    - Kmetje, ki imajo površine v Natura 2000 območju so upravičeni pod določenimi pogoji (19% KMG ima v NATURA območju več kot 50% vseh svojih površin)

Neposredna plačila – shema za male kmete

- Odločitev za vključitev v shemo sprejmejo kmetje oktobra 2014, možen kasnejši izstop.
- Znesek plačil, ki nadomestijo vsa ostala neposredna plačila med 500 in 1000 €/kmetijo.
- Ni upravičen do zelene komponente in proizvodno vezanih plačil.
- Olajšave:
  - kmetije niso obvezane izvajati ozelenitve in navzkrižne skladnosti,
  - administrativne olajšave – vloga se vloži le 1-krat.
- **Pogoj:** Ohraniti število hektarjev, ki ustreza številu prejetih pravic.
- Države članice namenijo **do 10% nacionalne ovojnice.**

Neposredna plačila

Proizvodno vezana plačila

- **Prostovoljna.** Do 10% nacionalne ovojnice oziroma do 15% na podlagi odobritve s strani Komisije.
- **Za sledeče sektorje:** stročnice, energetske rastline, riž, lupinarje, krompir, mleko, poljščine, drobnico, goveje in telečje meso, hmelj, sladkor, sadje in zelenjavo.
- Proizvodno vezana plačila za specifično obliko kmetovanja ali sektorje v težavah, ki imajo ekonomski ali socialni pomen.

Dodatno plačilo za mlade kmete

Dodatno plačilo v višini 25% povprečne višine PP (za največ 25 PP).

Za mlade kmete v skladu z definicijo (prvič prevzemajo kmetijo ali so jo že prevzeli v petih letih pred 2014, mlajši kot 40 let, ustrezna izobrazba).

Za obdobje do 5 let.

6094 KMG ima nosilca starejšega od 60 in namestnika mlajšega od 40 let

Politika razvoja podeželja - 1

- Usmeritve v obdobju 2014–2020 temeljijo na doseganju ciljev **Strategije Evropa 2020**, v okviru katerih bo politika razvoja podeželja še naprej prispevala h **konkurenčnosti kmetijstva**, k **trajnostnemu upravljanju naravnih virov** in **uravnoveženemu ozemeljskemu razvoju** podeželskih območij.
- Uvaja se **skupni strateški okvir** EU za večjo usklajenost in boljše sinergije financiranja dejavnosti iz EKSRP in drugih strukturnih skladov Unije.
  - Na nacionalni ravni se bo skupni strateški okvir izvajal na podlagi **pogodbe o partnerstvu**.
- Novost je tudi **rezerva za uspešnost**: na začetku obdobja se rezervira **5 % sredstev EKSRP**, ki se po pregledu doseženih rezultatov v letu 2019 dodelijo prednostnim nalogam, pri katerih so bili doseženi mejniki, zastavljeni na začetku programskega obdobja.

Politika razvoja podeželja - 2

- Ciljev politike razvoja podeželja se ne bo več zasledovalo prek 4 osi ampak prek 6 prednostnih nalog EU:
  - pospeševanje prenosa znanja v kmetijstvu in gozdarstvu,
  - povečanje konkurenčnosti kmetijstva in vitalnosti kmetij,
  - spodbujanje organizacije prehranskih verig in obvladovanja tveganja v kmetijstvu,
  - ohranjanje in krepitev ekosistemov, odvisnih od kmetijstva in gozdarstva;
  - spodbujanje učinkovite uporabe virov in prehod v nizkoogljično gospodarstvo,
  - izkoriščanje potenciala delovnih mest in razvoja podeželskih območij.
- Programi razvoja podeželja bodo morali prispevati tudi k horizontalnim ciljem, npr. spodbujanje inovacij, prispevanje k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje.
- Za spodbujanje inovativnosti se bo vzpostavilo evropsko partnerstvo za inovacije, 'Produktivnost in trajnost v kmetijstvu' in nagrada za inovativno lokalno sodelovanje.

Politika razvoja podeželja - 3

- Možnost **tematskih podprogramov**, s katerimi se lahko ureja posebne potrebe. Za področja: **mladi kmetje**, **majhne kmetije**, **gorska območja** in **kratke dobavne verige** se lahko uveljavlja višje stopnje sofinanciranja.
- Z namenom poenostavitve in čim učinkovitejšega zasledovanja ciljev v okviru zastavljenih prednostnih nalog je prišlo do združevanja posameznih ukrepov iz trenutnega programskega obdobja (predvsem naložbeni ukrepi sedanje 1. in 3. osi).
- Izvajanje ukrepa **kmetijsko-okoljska-podnebna plačila** je obvezno.
- **Ekološko kmetovanje** je samostojen ukrep.
- Krepi se vloga pristopa **LEADER**, prav tako so okrepljeni ukrepi za **spodbujanje sodelovanja** in **prenosa znanja**.

Politika razvoja podeželja - 4

- Tudi v novem programskem obdobju so predvidene podpore za:
  - območja z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD),
  - ukrepe na področju gozdarstva,
  - ukrepe v zvezi s sodelovanjem in povezovanjem na področju shem kakovosti kmetijskih proizvodov in živil,
  - obnovo proizvodnih zmogljivosti in preventivne aktivnosti v zvezi z naravnimi nesrečami,
  - spodbujanje ustanavljanja svetovalnih služb, služb za pomoč pri upravljanju kmetij in služb za zagotavljanja nadomeščanja,
  - ukrepe, ki prispevajo k dobremu počutju živali ter dobremu stanju habitatov, zraka in voda.
- Novost so tudi ukrepi za **upravljanje s tveganji**, kjer je poleg obstoječih ukrepov za upravljanje s proizvodnimi tveganji predviden tudi nov ukrep za upravljanje z dohodkovnimi tveganji.
- Ukinja se ukrep zgodnjega upokojevanja.

Politika razvoja podeželja - finančne določbe

- Prerazporeditev sredstev za razvoj podeželja med državami članicami na podlagi **objektivnih kriterijev ob upoštevanju obstoječe distribucije**.
- Slovenija bo v prihodnjem finančnem okviru razdeljena na dve regiji:

	Najvišja stopnja prispevka EKSRP
Vzhodna Slovenija - manj razvita regija	85 %
Zahodna Slovenija - razvita regija	50 %

Izjeme: **80 %** (**90 %** v manj razvitih regijah) za ukrepe **prenos znanja, ustanavljanje skupin proizvajalcev, sodelovanje, mladi kmetje, pristop LEADER**.

- **Vsaj 5 %** celotnega prispevka EKSRP se nameni pristopu **LEADER**.

Enotna skupna ureditev trgov

- Glavne spremembe: razširitev instrumentov varnostne mreže na vse sektorje (za odpravo motenj na trgu in ukrepe zaradi izgube zaupanja potrošnikov, omogočeno je sprejemanje ukrepov za reševanje specifičnih problemov).
- Ožji seznam upravičenih proizvodov do javne intervencije (brez trde pšenice in sirka). Ukrep zasebnega skladiščenja je razširjen (posneto mleko v prahu in lanena vlakna).
- Umaknjene so pomoči za posneto mleko, hmelj in sviloprejke. Pomoči za ogrožene v skupnosti so premaknjene v samostojno shemo; predvidena je ukinitiv kvot za sladkor v 2015, shemi šolskega sadja je namenjeno več sredstev.
- Širitev pravil za organizacije proizvajalcev in medpanožne organizacije na vse sektorje.
- Ustanovljen posebni krizni rezervni sklad za financiranje ukrepov javne intervencije, zasebnega skladiščenja, izvoznih nadomestil in izrednih ukrepov podpore trga, ki se aktivira samo v izjemnih okoliščinah (3,9 mrd. €); tekoče izplačevanje nadomestil v okviru normalnega upravljanja trga ostaja v okviru financiranja enotne SUT

Horizontalna uredba

Obseg:

- pravila za financiranje,
- skupna pravila SKP glede sankcij in kontrol,
- pravila za izvajanje navzkrižne skladnosti ter
- pravila za izvajanje obvezne svetovalne službe, ki jo kmetje prostovoljno uporabljajo.

Navzkrižna skladnost:

- Predvidene so določene poenostavitve:
- obveze izvajanja so navedene v enotnem seznamu,
- ukinja se obveza CC za male kmetije.

Vendar tudi nove zahteve:

- države članice bodo morale uskladiti pravila za dobre kmetijske in okoljske pogoje, kot odgovor na predlog ozelenitve prvega stebra
- v okvir navzkrižne skladnosti naj bi se vključilo določbe celotne vodne direktive in vzdržne rabe FFS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA
KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

HVALA ZA POZORNOST